

REVISTA
DE LA
CÀMARA AGRÍCOLA OFICIAL
DEL
VALLES

Aquesta Revista se reparteix de franch entre tots els socis de la Càmara.

Pera els que no siguin socis, el preu de suscripció es de cinch pessetas l' any.

Se publica al menos una vega-
da al mes y sempre que la sèva
aparició sigui convenient.

No té número fixo de planas.
Dels treballs firmats, no se'n fa solidaria la Revista.

Els originals no's retornan.
De totes las obras que's reben,
se 'n dona compte á judici de la
Direcció.

Els anuncis, á preus conven-
cionals.

DIRECCIÓN Y ADMINISTRACIÓN

Secció 3.ª de la Càmara Agrícola Oficial del Vallès

GRANOLLERS

Ofertas y demandas

Aquesta Revista contindrà la present Secció, al objecte de que tots els socis de la Càmara hi puguin posar anuncis de compra ó venda de productes agrícols, bestiar, fincas y tot lo referent á agricultura.

Pera anunciar en aquesta Secció, s' ha de ser soci de nostra Càmara; l' anunci per cada inserció, val á rabó de 25 céntims la ratlla.

Informes y encárrechcs, á la Secció 3.ª de la Càmara.

OFERTAS

—Gavia de prempsa en molt bon estat.

—Cavall pera tartana de 3 $\frac{1}{2}$ anys y de 7 $\frac{3}{4}$ pams d' alsada.

DEMANDAS

—Se desitja un camp pera arrendament de dues cuarteras; te de ser aprop de Granollers.

—Lisol. Els que 'n necessitin en trobarán á la Càmara á 2'50 pesetas el pot d' un Kg.

—Se necessita una báscula venturera, com mes grossa millor. Informes á la Càmara.

TALLER D' ENCUADERNACIONS

Ademés de la encuadernació de llibres desde 'ls mes antichs als mes moderns, se fan tota classe de trevalls que dita industria abarca; y son: *Petacas, Targeters, Carpetas, Bades de luxo y economichs, Papereras, Estutjos y Mostraris* pera tota classe d' industrias, *Caixas de cartró* pera tota classe d' industrias, y en especial de las de luxo pera regalos.

Llibres de contabilitat, se fan als rallats dels models que s' encarreguin.

Llibreria y Objectes d' Escriptori

DE JOSEPH XIRAU

Carrer de Sant Roch, 4.—GRANOLLERS

REVISTA
DE LA
CÁMARA AGRÍCOLA OFICIAL
DEL VALLÉS

SUMARI. Aném rebent.—Higiene, Medicina y Economía del Camp.—Necessitat d' un pont á la riera de Granollers.—Ventatjas dels adobs químichs sobre els fems, pera el desenrotlllo de las plantas.—El Congrés de Cervera.—El Credit Hipotecari.—*Crónica*.

ANÉM REBENT

Sempre lo mateix, sempre 'ns toca 'l rebre als agricultors. Pochs días abans de caure el Gobern de 'n Villaverde, semblava que se 'ns volía fer una mica de justicia, donchs hi havia projectes de lley molt favorables pera la nostra classe.

Pero es ja quasi segur que quan se tracta de projectes favorables, ens hem d' acontentar ab projectes. Teníam el de Sindicats Agrícols, que convertit en lley afavoriria en gran manera l' associació, y teníam entre altres el referent á la parceria, que acabaría ab las indecisións d' avuy, que fan trontollar aquest contracte tan beneficíos pera propietaris y parcers.

Per motius que no interessan al país, cau el Gobern y van per terra tots aquells projectes. Pero en canvi no hi van, sino que 's fan efectivas, altras disposicions legals, que com que son dolentas, no necessitan aprobació de las Corts, y els Goberns se donan pressa á portarlas en vigor.

Encara que una mica millorat, s' ha reproduït aquell célebre Reglament de Secretaris d' Ajuntament que fà dos anys varem volcar: las nostres Corporacions municipals ja no son mestressas de nomenar el Secretari que tinguin per convenient: han d' acceptar el que 'ls hi portin de Madrid.

Ademés, no poden els Ajuntaments nomenar el metge municipal que 'ls hi sembli; de Madrid vindrá imposat, encara que á primera vista no resulti aixís llegint el Reglament del Cos de metjes titulars. De mes á mes, de Madrid están fixant els sous que han de tenir els Metjes titulars y resulta que son uns sous tres ó quatre vegadas superiors als actuals.

Aixís van pertorbant la vida dels pobles la gent de Madrid, pero encara no 'n tenen prou, y donan una nova estiragassada á la butxaca del contribuyent.

S' ha publicat una R. O. disposant la creació d' una brigada pera descubrir riquesa amagada á n' aquells propietaris que han conseguit baixas per las sèvas vinyas filoxeradas. Aquesta brigada buscará las pessigollas del propietaris de vinyas, fins á lograr ferlos pagar á *lo menos* tant com pagaban abans de lograr la baixa.

Ia ho veyeu, pagesos, cóm ens tractan els Goberns de Madrid. De bonas paraulas ne tenen moltes, pero de fets bons, cap. Passan días y mes días presentantnos els mirallets d' alguns projectes beneficiosos, sabent que no 'ls han de dur á la práctica, y de sota ma, sense donar-ne compte al Parlament ni al país, llenyan contra aquest Reals Ordres y Reglaments que cohíbeixen la poca vida que ja tenen els Municipis, fermantlos mes estretament al Poder central y que acaban de xuclar els quatre quartos que 'l contribuyent ha salvat heròicament de las urpas del Fisch.

Aixó durará fins que volguem, fins que además de pagesos, sapi-guem ser homes y ciutadans dignes.

HIGIENE, MEDICINA Y ECONOMÍA DEL CAMP

XVII

Medicina de les persones

VI

Una calamitat.— Planys inútils.— Indiferència.— Contrapuntarse.— Queixarse del ofici.— Lo que convé.— Surtida de bon mascar.— Perdues dels fems.— Orquesta dels Marquets.

Tenia intenció de posar en solfa algun altre cas célebre com el dels garrinets desembruixats ab l' oli de ginebra y 'ls tres corresponents granets de cànfora, pero no m' embolicó, donchs es el cas, y rara casualitat, que llegintho el senyor Secretari ab la expressió y tó melodramàtic que ell sab y hi es aficionat, se doná

per aludit un pagés que s' ho escoltava, no sentantseli gayre bè, com es natural: sort que 'l bon home se feu càrrec que el cas no era bén igual al seu y que estava empipat ab el curandero culpable de tres garrinets morts. Temps endarrera sí que vareig fer posar al punt de dalt á un pagés amich meu que s' exclamaba dihent que la posició dels pagesos es dolenta; els arrendaments cars, y pagar per regadíu lo que no passa gayre de secà; els pagos alts y las cullitas petitas; es dir, sua que suarás per engreixar als altres.

—Fa molts anys, Pauet, que sento semblants lamentacions inútils, y no las acabo de creurer razonables, perque la rahó dicta que si es tan dolenta la posició dels pagesos deurian haver posat els medis per millorarla, com se buscan á un malalt que pateix; y si realment son fundadas vostras queixas, els pagesos mateixos ne tenen la culpa.

—A poch á poch, que aixó costa menos de dir que de probar, exclamá tot enfurismat.

—No vos enfadeu, que si toco la llaga es pera curaria, donchs ja sabeu estimo molt als pagesos y que treballo pera millorar la sèva situació, si b' m desespera de véurels tan tranquil·s, catxassuts é indiferents per posar remey als mals de que 's planyen. En general sols se posan actius si 'l cavall se cargola d' un mal de ventre que li ha *picat*, ó si al bou se li infla la panxa y para de remugar, si als porchs els han dat mal, si 'ls apujan els consums y pera fer partit: en quant als verdaders y únichs medis de millorar la posició, com son la instrucció y educació, la unió y associació, se 'ls miran ab glacial indiferència. Escolteume, sant cristià, y digueu si tinch ó no rahó: al veurer que molts pobles mantenen á doble número de lo necessari de carninerías, tendas, cafés, tabernas, metjes, apotecaris y menescals, podeu deduir que, ó la ballan molt grassa y tenen diners de sobras, ó que son viciosos y disbauxadors: diuhem que no poden pagar las contribucions y altres deutes, y per fer una festa y contrapuntarse un partit ab l' altre, se gastan mil duros en orquestas, com jo he vist, quan ab 200 duros hagueran pogut fer bona festa. ¿Quánts se gastan lo que no poden, y després quedan malament y tenen rahons á las casas, perque á la casa que no hi ha pà, no hi faltan rahons? Si 'ls parleu de fer milloras necessàries y útils al poble, no hi volen sapiguer res; si de comprar adobs, bonas llevors ó alguna màquina agrícola, no tenen diners ó fan el paper de met; y si 'ls parleu de associar-se per assegurar els animals, per fundar un Banch agrícola, per comprar llevors y adobs assegurats, per instruirse, per votar diputats defensors de la agricultura y per molts altres fins útils y necessaris, arronsan las espatllas y *jahi me las den todas!*

Un dia á un pagés dels de més figura de un poble, li vaig deixar un número de la REVISTA DE LA CÀMARA AGRÍCOLA OFICIAL DEL VALLÉS, perque s' enterés d' un assumpt important y aconsellantli que se fés soci de dita Càmara: després d' uns quants dies confessá no haverlo llegit, y digué que 8 pessetas al any era car; que es lo que deyam, que per cosas molt útils tenen el puny tancat, y per disbausas y partits y vicis no 'ls dol res. En las nacions més adelantadas que la nostra, se contan per milers las associacions y Càmaras y sindicats agrícols, y encara se lamentan de que ni ha pocas!

Mala senyal es que una persona digui mal del seu ofici y l'exerceixi de mala gana, donchs casi segur que ni l'enten bè, ni farà progressos en ell; pero que 'l pagés digui mal del seu ofici y busqui medis per deixarlo, aixó si que fá enfadar essent com es el millor ofici, ben practicat. No tracto de dir que 'l pagés ab la associació é instrucció agrícola hagi d'elligar els gossos ab llangonissas y pugui evitar las perduas y contrarietats anantli tot en popa, donchs aixó es impossible en aqueixa vall de llàgrimas y de lladres; y ja sabem que no hi ha dia sense nit, ni sol sense núbols, ni moneda ni medalla que no tingui dues caras; però si que ab la instrucció, moralisació y unió, se podrían evitar las tres quartas parts de mals y calmarios y dolcificarlos tots.

Lo que convé es que 'ls homes traballin bè las terras aplicant tots els adelantos possibles y razonables; que las donas administrin bè sas casas, no signin llamineiras ni malgastadoras, ni vagin d'una casa á l'altra contant cuentos y criticant; que fassin corre l'estisora sobre la roba, y no sobre la reputació dels altres; que estiguem units en els pobles y en las familias traballant á la una pe 'l bè de tots; que 'ns associem per lograr las innumerables ventatjas de la associació, y per trencar aquet centralisme que 'ns té amarrats com bous al jou, sense la verdadera llibertat per poguer progressar, lograr justicia y bona administració, y que no 'ns dolguin els diners y treballs per la bona instrucció y educació de nostres fills y fillas, base de la regeneració de la familia y de la patria; carregans de paciencia per sufrir las contrarietats, y de energia y constanca per véncerlas, sense olvidar may que inútils serán tots nostres esforços si Deu no 'ls beneheix; y no es gens extrany que Deu 'ns envii calamitats, al considerar que se sembran de blasfemias camins y camps y se cometan moltas otras iniquitats.

Després, parlant, m'etjegá la següent traducada, ó surtida de bon mascar, que probaba era picar en ferro fret:—En aquest Vallès la terra's cultiva bè, y no necessitem llegir llibres y periodichs d'agricultura, ni crech hi hagi que millorar gran cosa.

Un altre dia parlarém de las moltas milloras y reformas agrícolas que's poden y dehuen fer; y una de las probas que hi ha molt que reformar es que ni tan sols la generalitat dels païses saben fer y tractar bè 'ls fems; una cosa de capital importància, donchs deixantlos rentar per las plujas y assecar pe'l sol, deixantlos escalfar y remenant las pilas, tiran á perdre la major part del azòe y otras sustancias fertilisants, fins al punt que moltas vegadas cinch carretadas de fems valen sols como una de ben conservats. Se calcula que lo que's deixa perdre val alguns millions en tota Espanya y alguns mils duros en aquest Vallés y que ab lo que's pert se podrían pagar las contribucions. Que no necessitem llibres y periodichs y progressos es dir lo que deya 'l célebre Marquet de la Llacuna, director d'una orquestra de cinch músichs de secá; la orquestra dels Marquets que anaban á tocar per las festas majors. El director tocaba 'l violí, y deya que tot el mérit de un violinista era un bon bras pera rascar fort y tocar sense nota: «aixó de llegir solfas mentres se toca, no té cap mérit; jo sense notas ni solfas toco tot lo que's presenta, tan bè com la orquestra del Liceu: un dia jo sol vaig tocar tot un ofici, y com feya vent de dalt y rascaba fort, se anaban petant las cordas; y ab una sola corda vaig acabar

l' ofici: això sí, el bras me anaba com un *rayo!* El qui tocaba'l clarinet bufaba tan fort y ab tanta afició, que las babas surtian pe'l cap de vall del clarinet, las que anaba lleplant un gosset que portava expressament, y lladraba fent duo ab el clarinet: apliqueu el cas.» Ara m'adono que la conversa m'ha distret de la medicina domèstica; y no 'm sab greu perque hem parlat de economia agrícola y social, que no deixa de ser molt important.

Necessitat d' un pont á la riera de Granollers

La nostra Càmara, interpretant á ben segur aspiracions generals, fillas de necessitats fondament sentidas, ha presentat al Ajuntament de Granollers la següent instancia sobre la que eridem l' atenció del públich en general y en especial dels Ajuntaments interessats en la obra de que 's tracta:

Excmo. Señor:

La Cámara Agrícola Oficial del Vallés ha tenido conocimiento que por la Alcaldía de esta Villa se practicaban gestiones encaminadas á la construcción de una pasarela sobre el Congost en la carretera de Caldas de Montbuy, que permita el cruce del río á personas y caballerías en días que su cauce no fuera vadearse.

Esta Cámara reconoce la laudable intención que ha sugerido tal propósito, pero no puede conformarse con el mismo porque en manera alguna viene á satisfacer la natural aspiración que de muchos años sustenta toda la comarca, de tener un puente que permita el libre tránsito y en todas ocasiones por una línea que constituye uno de los principales accesos á la Villa, y de esta al rádio que le presta mayor vida.

Que la existencia de un puente es de necesidad absoluta sería pueril intentar demostrarlo, pues si no lo demostraran los innegables perjuicios y molestias que el actual estado de cosas ocasiona, lo demostraría el sinnúmero de sensibles accidentes desgraciados que su falta ha motivado, y es tal su necesidad, que no se concibe que por personalidades de valer y que han ejercido verdadera influencia no se haya puesto empeño, aquel empeño que soluciona dificultades y salva obstáculos, en la obtención de esta mejora.

Ahora, esta necesidad sentida, trata de remediarde de una manera mezquina y raquíctica, que lejos de causar satisfacción apena el ánimo porque aleja indefinidamente la consecución de un vehemente y justificado deseo, y desvanece toda esperanza.

Si se construye la pasarela en proyecto, ¿qué servicios quedarán atendidos? Ni siquiera el de viajeros por el ferro-carril del Norte, pues como la dificultad en el cruce de la riera existe quasi siempre acompañada de mal tiempo, se tomará con preferencia la línea de Francia. Por otra parte no se impedirán las posibles desgracias, pues vienen estas originadas por personas que con carro ó carruaje intentan cruzar las corrientes, y estas seguirán intentándolo mientras no exista puente para

salvar el río. Quedarán favorecidas las personas que vayan á pie, pero no serán muchas, pues en su mayoría no transitan estando el tiempo metido en aguas, y en cuanto á las caballerías, sobre existir con ellas estas mismas razones, escasean más cada dia por haber sido sustituidas por vehículos de todas clases. Se olvida también otra importantísima consideración, y es la de que entramos en la época de la grande y rápida circulación, la del automóvil, de porvenir seguro, y que queda como todo artefacto rodado perfectamente desatendida.

Se dirá que se confía en que el Estado construya el puente que corresponde á la carretera de «Barcelona á Ribas»: no lo cree por ahora, aunque mucho lo desearía esta Cámara, pero aun en el supuesto de que fuera verdad tanta belleza, aun suponiendo ya habilitado el trozo 2.º de la carretera de «La Ametlla al collado de la Manya», siempre resultaría que á los carroajes que por diferentes vias alcanzaran la de Caldas se les obligaría á un rodeo de unos seis kilómetros para alcanzar la Villa.

En el caso presente, lo primordial, lo que importa es la construcción de un puente formal en la carretera de Caldas á San Celoni; y estima esta Cámara que no se trata de una obra colosal, estupenda, fuera de todos nuestros medios para que se renuncie por imposibilidad á su ejecución. Cree por el contrario que con buena voluntad y firme propósito se arbitrarian los recursos necesarios para una construcción económica, sin precisión de tramos metálicos, con ausencia de materiales costosos y preseñiendo de todo carácter monumental como no resultara de la obra misma.

Otra circunstancia viene involucrada en este asunto, y no porque sea de interés exclusivo de esta Villa deja de llamar poderosamente la atención de esta Cámara. Se refiere á los nuevos rumbos que ha tomado el cauce de la riera, y tal es la condición en que se hallan los terrenos limítrofes, que de no practicarse serias obras de defensa quedan contingentes á grandes perjuicios, que en determinadas ocasiones pueden convertirse en verdadero desastre. Y solo con la construcción de un puente, aquellas obras se harían precisas, pero en manera alguna las motivarían las de la sencilla pasarela que se trata de construir.

La extensión de este escrito y el temor de molestar la atención de V. E., impiden á esta Cámara entrar en amplios detalles sobre los medios que á su juicio podría recurrirse para subvenir á los gastos que originara la construcción de la obra de que se trata, pero no estará de más y como esbozo consignar: que podría racionalmente contarse con una subvención de la Excmo Diputación Provincial, otra de los Ferro-carriles del Norte, con una consignación del Ayuntamiento de esta villa; otra de cada uno de los pueblos de la derecha del Congost ó sean los más directamente interesados; otra menor de los que no lo están de una manera tan directa, y por último con el producto de un módico impuesto, de carácter transitorio, sobre determinados puestos en los días de mercado. Todas estas consignaciones podrían hacerse efectivas periódicamente dentro del término de ocho años, resultando de esta manera apenas sensible el sacrificio que se impusieran.

Si del proyecto y consecuentes presupuestos, cuya formación no duda esta Cámara sería confiada al digno Cuerpo facultativo de la Excmo Diputación, resulta-

ran de grande ó mayor importancia las obras de encauzamiento y defensa que las del puente mismo, deberían ser aquellas tratadas por separado y con recursos especiales.

Para el desarrollo y práctica de las ideas apuntadas, que esta Cámara considera sólo como base de estudio, se podría constituir una Junta gestora encargada de practicar cuanto fuese necesario, así como de todo lo concerniente á nuestro propósito, excepción hecha de los acuerdos de exclusiva competencia de ese Ayuntamiento.

Tales son en síntesis el pensamiento y aspiración de la Cámara Agrícola Oficial del Vallés y que somete á la consideración de V. E., suplicándole: Primero. Que se desista del proyecto de construcción de una pasarela sobre el Congost en la carretera de Caldas de Montbuy á San Celoni. Segundo. Que se sirva someter al Ayuntamiento de su digna presidencia los conceptos expuestos para que, dándoles cuerpo, motiven resoluciones efectivas y conducentes á la construcción, en la precitada carretera, de un puente dispuesto á todo movimiento viario.

Esta Cámara cree llegado el momento de obrar y de hacer cuantos esfuerzos quepan y sean posibles para salir de una vez de la perjudicial y poco decorosa situación en que se hallan sobre este asunto la villa de Granollers y su comarca. Si nada se hiciera, si las cosas habian de continuar por tiempo indefinido en su actual situación, quedaría demostrado que tomamos ese ejemplo de inercia, de descuido y aun de pobreza que nos está dando el Estado con las vias de comunicación á su cargo en la región catalana.

Dios guarde á V. E. muchos años.

Granollers veintidos de Mayo de mil novecientos cinco.—El Presidente, Salvador Dachs.—P. A. de la J. D.; Domingo Molina, Secretario.

Exmo. Sr. Alcalde Constitucional de Granollers.

En contestació á la anterior instancia hem rebut el següent ofici que, per de prompte, copiérem sense fer cap comentari:

«Enterado el Exmo. Ayuntamiento de mi presidencia de la instancia de esa Cámara de fecha 22 Mayo último, interesando la construcción de un puente sobre el río Congost en la carretera de Caldas de Montbuy, acordó manifestar á esa Corporación que no ha tomado resolución oficial ni concreta respecto al proyecto de pasarela para el cruce de dicho río, y que tiene en estudio y practicadas algunas gestiones para la construcción del puente de referencia, cuya imperiosa y absoluta necesidad es por demás reconocida.—Dios guarde á V. muchos años.—Granollers 17 Junio 1905.—Miguel Blanxart.—Sr. Presidente de la Cámara Agrícola Oficial del Vallés.—Granollers.

Ventatjats dels adobs químichs sobre els fems, pera el desenrotllo de las plantas

Diferentas vegadas m' havia vingut l' intenció d' agafar la ploma pera contradir lo que ab pena hi tingut d' escoltarme per algún d' aqueixos incrèduls que no volen creurer ni ab els avensos moderns ni ab certas coses que avuy el dia's fan indispensables, no sols per la vida del home, sinó també per la vida dels animals y plantas; y com els que com jo per menjar el nostre pa de cada dia, ens tenim de reifar de lo que produheixin las terras, devem preocuparnos de las plantas.

Sabut es que totes las plantas com els homes y animals necessitan la sèva alimentació, que consisteix en diferentas substàncies químicas que unes las absorbeixen del aire per unes microscòpicas oberturas de las fullas, y altras de las terras per medi de las arrels.

Com he dit, hi ha qui no creu ab altre adob que ab els fems, basantse ab que abans que no més s' usaban els fems las cullitas eran tan bonas ó millors que ara, pero aquesta bona gent diu aixó sense saber que avuy las terras se fan trevallar més del doble que abans y que per lo tant els fems naturals son insuficients y per aixó hi ha necessitat dels adobs químichs pera adobarlas. Al mateix temps els que diuen que 'ls fems son millors que els adobs químichs, basantse solsament en la rutina, s' haurian de fixar ab que cada planta quan neix, creix y grana 's queda de la terra las diferentas substàncies que més necessita pera deseurotlлarse, essent així desgraciadament que no totes aquestas substàncies hi son ab prou cantitat perque las plantas puguin fer el seu desenrotllo.

Ara bé; ¿quinas son aquestas substàncies que més consumen las plantas (no feculosas) y que menys contenen las terras d' avuy dia? Donchs aquestas substàncies son el *fosfat*, el *nitrógeno* ó *azoe* y el *potassich*, y examinant la cantitat que de aquets tres elements contenen els fems, resulta que es bastant variable perque pot influirhi l' estat de descomposició més ó menys avansada, la classe d' animals de que procedeixen, l' alimentació dels mateixos, etc.; pero no obstant y aixó pot dirse que 'ls fems de cuadra ben podrits contenen aproximadament 5 per 1000 de nitrógeno, 2'50 d' ácit fosfórich y 6'25 de potassa, de manera que 's veu que 'ls fems proporcionan á las plantas lo que més necessitan.

Pero aném á veurer cóm y de quina manera hi son y per aixó reduim aquets tres elements á un comú denominador

$\frac{5}{2'50} = 2$ Nitrógeno. $\frac{2'50}{2'50} = 1$ ácit fosfórich. $\frac{6'25}{2'50} = 2'50$ Potassa y resulta que guardan la següent relació, distingint l' ácit fosfórich per la lletra F., el nitrógeno per la lletra N., el potassich per la lletra P.:

— F — N — P —

— 1 — 2 — 2'5 —

Y ara examinant la cantitat que d' aquets tres elements portan cada una de las parts d' algunas plantas cultivadas, se troba:

	FÓSFORO	NITRÓGENO	POTASSICH
	Kilos	Kilos	Kilos
Blat. { 1,000 ks. de gra..			
2,000 » palla.	13'30	32'19	19'80
250 » boll..			
Remolatxa no sucrera. . . { 10,000 ks. soca ó arrel..	10'00	24'00	57'00
2,000 » fulla..			

Y buscant la mateixa relació que hem calculat per els fems, trobem que aquells tres elements guardan la següent relació:

F — N — P —

Blat.	1—2'42—1'48—
Remolatxa.	1—2'40—5'70—

Comparant doncs la cantitat de fósforo, de nitrógeno y de potassich que contenen el blat y la remolatxa (y per lo tant ho necessitan) ab els que 'ls hi proporcionan els fems, veyém que 's diferencian bastant, de modo que á ditas plantas no se 'ls dóna l' alimentació necessaria pera el seu desenrotllo y producció. Aixis per exemple, adobant el blat ab fems l' hi doném la cantitat que necessita d' àcit fosfòrich, pero poca cantitat de nitrógeno y massa cantitat de potassa, perque la planta necessita per cada kilo d' àcit fosfòrich, 2'42 de nitrógeno y 1'48 de potassa, y els fems contenen 2 de nitrógeno ó siga 0'42 menys del que 's necessita y 2'50 de potassa ó signi 1'02 més de lo indispensable.

Y si procedim d' igual manera pera adobar la remolatxa es fàcil veure que la planta reberà 40 per 100 menys de nitrógeno y encara no la meitat de la potassa que necessita. Fent els mateixos càculs pera moltes altres plantas cultivadas veurém que adobant las terras no més ab fems, d' una substància, donarém més cantitat de la que necessitan las plantas y de l' altra menys (això no vol dir que 'ls fems no sigui un bon adob), y si abans quan no més s' empleaban els fems diuen que també hi havia bonas cullitas, era degut á que no hi havia tanta necessitat de producció com ara, y las terras ab la gran cantitat de fems que se' ls donava á proporció de lo que travallavan, ja 'n tenien suficient pera mantenir y pera desenrotllar las plantas que en ella s' hi feyan.

Cal dönchs que 'ls agricultors se sàpigam sortir d' aquet rutinarisme de creuer que 'ls fems son millors qu' els *adobs químichs*; ab els datos que hi exposat més amunt, que son positius, se veu clarament que 'ls *adobs químichs* purs portan grans ventatjas sobre 'ls fems.

FREDERICH MASPÓNS Y CAMARASA.

El Congrés de Cervera

La premsa diaria, reconeguent cada dia més la importància del nostre moviment agricol, va donar llargues ressenyes del vuité Congrés de la Federació Agrícola Catalana Balear y dels demés actes que á Cervera ab tal motiu varen tenir lloc, com la inauguració de la Cambra Agrícola de la Segarra y Urgell y el banquet donat en honor dels Congressistes forasters, entre 'ls que hi havia els socis de la nostra Càmara senyors Dachs, Maspons y Camarasa y Fonolleda (D. Vicents).

Farem constar nosaltres que en la reunió privada de Delegats va passar á la Presidència de la Federació D. Eusebi de Puig, al qui saludem afectuosament, y á la Vis-presidència D. Ignasi Girona, President actual del Institut.

Desenrotllats magistralment els temes, varen aprovarse les següents

CONCLUSIONS

Cultiu del ametller com á medi d' explotació de terrenos incults y de secá

I. Que recomana als agricultors de Catalunya l'aprofitament de terrenos hermotats de secá pera 'l cultiu de fruyters que, com l' ametller, la figuera, la morera, el garrofer y molts altres, siguin mes á propòsit segons las condicions y circumstancies de terreno y clima de cada comarca.

II. Que aconsella la plantació y el cultiu de ametllers en las hermotadas compresas en la zona de l' olivera y en las abrigadas de la del cep, sempre que las terras no siguin humidas, impermeables ó enclotadas.

III. Que la pèrdua de cullitas d'atmetlla originada per frets tardans, pot evitarse per medi de fumeras ó nívols artificials.

IV. Que aquestes fumeras han d'ésser produïdes oportuna y simultàneament, circumstancies que fan precisa la utilització d' aparells avisadors de la temperatura que á la vegada produueixin automàticament, al arribar aquella á + 2 graus, una corrent elèctrica que encengui totes las fogueras necessàries al volt de cada ametller per qual motiu, se recomana als nostres tècnichs la construcció de dits aparells y sa venda á preus econòmichs.

V. Que l'ametller necessita ser poch podat, pero ben adobat. El sistema de adob sideral ab doble anticip d'acít fosforich, potassa y cals, li es molt escanyent y resulta el més econòmic.

VI. Que convé més evitar al ivern las malalties de l' ametller, que curarlas al estiu. Donant vida vigorosa y resistència als arbres, per medi d'un bon cultiu y d'adobs químichs, y desinfectant l'ametller periodicament durant l'ivern ab un insecticida enèrgich, son poch de temer les malalties d'aquest arbre.

VII. Demanar al ministre d'Agricultura la concessió anyal de premis en metalich als agricultors que acreitin haver plantat com cal, durant cada any, un número mes crescut d' arbres fruyters en terras incultas y de secar; ó la otorgació, també anyal, de titols honorífichs als tres agricultors que posteriorment els conreuïn millor y ab més extensió.

Cultiu de la morera y cría del euc de seda

I. Enteném que es necessaria la plantació de moreras com un de tants arbres que serveixen pera la repoblació dels terrenos erms.

II. Es verament reproductiva la replantació de moreras, perque donarà lloch á la reinstauració de la riquesa sericícola que tants beneficis reportarà á la classe agrícola.

III. No produceix may tan bons resultats el cultiu intensiu del euc de seda com el cultivat per las familias agricultoras en petitas partidas.

IV. La cría del euc de seda es perfectament adaptable á l' agricultura, sense que sia obstacle pera 'ls demés cultius y treballs de la terra.

Convé demanar al ministeri d'Agricultura y Diputacions que propaguin la ensenyansa de la industria sericícola.

Cultiu de la vinya y diferents modos d' adobarla

1.ª Las roturacions fondas favoreixen el desenrotllo y vitalitat de la vinya, avensant y multiplicant sa fructificació, quan no portan á la superficie de la terra 'l subsol constituit per carbonat de cals, que pogués oposarse á la bona adaptació dels patrons americans.

2.ª A. Els treballs de roturació practicats abans de l'época dels frets, son d'aconsellar, á fi d'aprofitar l'acció física dels gels y desgels, pera la major tritració de la terra, sa meteorisació y aprofitament de las aigües de las plujas hivernals.

B. Las distancias máximas á observar pera l'establiment de vinyas espessas serán:

De 2 metres en quadro pera terras fértils, planas, y pera varietats de molt vigor.

De metre á metre y mitj de cep á cep, y de un metre vuytanta á dos metres de passada, en las costeras, *terrass secas, pobras* y molt pedragosas, y per las varietats d'escás vigor.

3.ª A. La gran àrea d'adaptació y la molta afinitat del «Rupestris Lot» y son vigor induceixen á aconsellar l'adopció preferent d'aquest porta-empelt sempre que's pugui.

Quan per la abundancia de carbonat de cals no sigui prudent sa plantació, se donarà preferencia als hibrits resistentes á la calissa, com la «Murredre Rupestris», ó els hibrits de Berlandieri 157, 11, 41 B, 420 A., etc.

Pera empeltar serán sempre á preferir las varietats locals més estimadas, podentse adoptar las exóticas quan repetidas y continuadas proves garantisin la sèva aclimatació al medi á que's destinan.

B. Las vinyas no han d'empeltarse fins que la vitalitat dels patrons ó peus estigui assegurada y el diàmetre de llur soca, á flor de terra, mideixi á lo menys einch milímetres.

Las empeltadas primerencas donan, generalment, més soldaduras que las fetas quan la vinya està ja en vegetació.

Els bons formiguers que calsen els empelts, la supressió dels rebrots dels peus, el despuntament del brot principal del aixart y la supressió de las arrels que aquet tregui, son euydados necessaris pera la bona marxa dels ceps empeltats.

C. Els ceps anomenats *productors directes* poden constituir un recurs pera determinadas comarcas, hont per la contrarietat del clima y de la temperatura, ó per escasetat de personal apte, se fa anti-económich ó impossible l' conreu de la vinya empeltada.

Fins en comarcas complertament vitícolas, l'adopció de determinats *productors directes* pot ésser convenient, ja pera obtenir vins de molta intensitat colorant y riquesa d' extracte sech, com pera obtenir tipos ó barrejas ab vins de vinyas empeltadas al mes *baix preu*.

4.ª A. Las terras fértils y frescals son las que poden donar majors beneficis dedicantlas á produir vins comuns, plantantlas de varietats de gran desenrotlllo y aptas á ser conduïdas ab podas llargas.

Las terras secas y poch fértils, propias pera donar vi de calitat, son las reservadas al cultiu de varietats escullidas, generalment poch productivas y que exigeixen podas curtas.

B. L'esporgar els ceps suprimint els rebrots (cavalls) y pámpols (espampolar), será tant y més perjudicial quant menys vigorosas siguin las varietats y quant més pateixin d'aixut las vinyas.

L'esporgar deurá quedar limitat á la supressió dels brots que surtin á la soca, y sols en els llochs molt ombrivols ó humits tindrà rahó de ser la supressió dels pámpols que privin de que s'airejin els rahims. Quan per efecte de humits persistents hi hagi perill de que 'ls rahims no granin, ó sigui que's temi que hi hagi *blima*, podrán despuntarse las branças de fruit (sobre-colls) y suprimir alguns rebrots (cavalls).

5.ª A. Si las trevalladas superficials teòricament y per algunas experiencias semblan oferir ventatjas en els conreus anyals, á las travalladas fondas, abans de decidirse á establirlas en grans extensions, denrán ferse numerosos y repetits experiments.

B. Las einas (rasclas y esmejadoras) mogudas per cavallerías poden fer aquestas feynas ab economia de temps y de diners, sobre tot en terras plenas ó lleugerament inclinadas.

6.ª La defensa contra las pedregadas sembla possible ab canonadas y explosió de *petarts* y cohets si las zonas son extensas, las organiscions ben fetas y están els canous en condicions de fer disparos ab cargas de 150 ó 200 grams de pólvora y las trompas dels canons tenen de 3 á 4 metres. Las estacions de tir han d'estar colocadas á una distancia máxima de 600 metres una d'altra.

Contra las geladas per l'ús dels nívols artificials per grans fumeradas poden evitarse els efectes del desgel que rosteix els brots dels ceps. Poden prevenirse també las geladas, en part, podant al comensament d'Octubre y untant las llevadas de la poda ab solucions de sulfat de ferro al 40 per 100.

—Las defonzadas, las esmejancadas y el reculliment d'aigües pluvials ab bas-sas y valls poden, en part, suplir la falta de plujas y atenuar els aixuts.

C Las aplicacions de sofre, sals de coure y el sulfat de ferro fetas ab oportunitat, poden evitar las principals malalties criptògàmicas.

—El *curt-nuat*, ab aplicacions de sulfat de coure y de ferro al 6 per 100, pot atenuarse si á la vegada 's dóna una poda generosa als ceps y s' evita 'l castigar las arrels y no podar abans de ben entrat l' hivern.

—La blima, si es deguda á la infecunditat dels ceps, s' atenúa intercalant entre aquells varietats dotades de forsa fecondant y ensofrant als rahims al florir, ó espuntantlos y escabellantlos, etc.

D. Els paràssits, com l' altissa, piral, euch del rahim, etc., poden destruirse escaldant els ceps al hivern, y sobre tot escorsantlos, y á la primavera aplicant solucions de àcit arseniós als pámpols.

7. Els adobs influeixen d' una manera decisiva en el vigor, vegetació y fructificació dels ceps y poden contribuir en la qualitat dels vins.

L' empleu racional dels adobs orgànichs y combinats ab els minerals pot donar el màxim de producte y contribuir á la conservació dels fruyts y millora de qualitats dels vins.

Cultiu de cereals, sos adobs y en especial el sistema Solari

- I. Convè adoptar del sistema antich tot lo bo y deixar lo dolent.
- II. Es necessari fer ús dels adobs químichs sempre que convingui.
- III. Deu adoptarse'l sistema Solari en el major número de terrenos possible.
- IV. En conseqüencia á la conclusió tercera s'ha de facilitar la cría del bestiar pera produir carns, á fi de resoldre'l problema de las subsistencias, obtenint pà y carn barato y en abundancia.

Rechs y utilisació d'aigües pera l'agricultura

I. Essent de molta importància la repoblació dels boscos, creyém molt convenient:

a) Que's fomenti la repoblació dels boscos, eximint de contribució als boscos alts durant els 20 anys primers. Creant grans vivers dedicats exclusivament á la repoblació dels boscos públichs y particulars de cada regió.

Establint conferencies, donadas pe 'ls enginyers de boscos als mestres d'Instrucció primaria de cada districte y de caracter elemental, sobre'ls principis sel-vicolars.

Que's consigni en els presupostos del Estat una cantitat proporcional al desenrotlllo que han de tenir els treballs de correcció de torrents y repoblació de vessants en sus relacions ab las necessitats de l'agricultura é industria del país.

Que 's determini, per medi de reconeixements efectuats per las Divisions Hidrològich Forestals, la zona forestal d'utilitat pública y se regulin els aprofitaments.

II. Las obras destinadas al rego de terrenos podrian ser aussiliadas per l'Estat.

a) Ab la exempció, durant 15 anys, del augment de contribució que satisfassin abans de rebre'l rego.

Que l'Estat dongui una subvenció de 300 pesetas en metàllich per cada hectàrea que comprengui la zona de rego que alcansi al menys 50 hectàrees y á mida que vagin efectuantse las obras, proporcionalment á lo que resulti del presupost total per hectàrea.

El total de subvenció no podrà excedir del 50 pòr 100 del presupost aprovat pera las obras y que compendrà'l del canal ó estany y acequias principals.

L'abono de la subvenció seria per ordre de fetxes en las que s'haguessin otorgat las concessions y efectuat las obras y dins lo que pera aixó 's consigni en els presupostos del Estat.

c) Las obras de rego deurian quedar declaradas d'utilitat pública quan se proposin regar al menys 50 hectàrees de terreno.

d) Concedir tots els demés aussilis que's consignan en las lleys d'obras públicas y d'aigües pera las obras d'aquesta classe, encara que siguin executadas per particulars ó empresas.

e) Facultar á las empresas de regos sindicats, ó comunitats designadas pera poder expropiar els terrenos quals propietaris s'oposin á pagar el canon convingut per la majoria dels propietaris de la zona regable. L'import de la expropiació seria pe'l valor proporcional que la finca tingui assignada en l'últim amillarament mes un 50 per 100 del mateix.

III. Convé s'unifiqui tot lo referent á la legislació d'aigües; simplificar en lo possible la tramitació dels expedients y facultar als governadors pera otorgar l'aprofitament d'aigües públicas ab destí al rego de terrenos, quan no passin de 200 hectàrees y aquets y las obras estiguin situats dintre la província.

Estudi econòmic del tabach en pols.

I. El cultiu del tabach pera son consum en pols, se té de permetre lliurement á Espanya, ab la sola condició de limitarlo á las provincies que per la naturalesa de las sèvases terras, clima, latitud, etc., no poden produirlo pera ser destinat á fumar, evitantse així el frau y consegüent lesió dels interessos del Tresor y de la Companyia Arrendataria.

II. Se concedirà á la comarca de Cervera un plazo prudencial de dos anys pera verificar els experiments del cultiu del tabach sense imposarli gravamen extraordinari, formantse entretant la Cartilla evaluatoria de la nova riquesa impoble pera que serveixi de regla pera la tributació quan en son dia s'otorgui la concessió definitiva.

Defensa contra las pedregadas.

I. La defensa contra las pedregadas es un procediment racional, d'eficacia comprovada al estranger y en algunas comarcas de Catalunya.

II. Tenint en compte la duresa del nostre clima y la freqüencia ab que's presentan las pedregadas, es indispensable destinar algunas cantitats pera disminuir las perdidas que ocasiona aquell accident meteorològich.

III. Els sistemes més generalisats son, en primer terme, els canons, y ab menys proporció 'ls cohets y els globos.

IV. Fins al present, no hi hâ prou conclusions pera decidir-se per un dels tres sistemes indicats; els cohets tenen la ventatja de la economia de la instalació, si bé aquesta ventatja no seria suficient pera recomanarlos.

V. Els canons han de satisfer dues necessitats: bonas condicions intrínsecas y económicas, y l' efecte que 'n cada cas s'ha de conseguir.

VI. S'establirán dues zones d'experimentació á Espanya: una que comensant á Sant Feliu baixi cap al Besós, y una altra á la «provincia» de Madrid.

VII. Convé emplear canons del major calibre ó sigui que admetin de 100 á 150 grams de pôlvora y tinguin tubos de quatre metres de l'arch.

VIII. Se conceptua aproximadament un credit de 30 á 40 mil pessetes pera 'ls gastos de les dues zones experimentals.

IX. En diverses conclusiôns se proposan medis pera que 'ls Poderes Publichs, propaguin l' us dels canons ó d' altres sistemes y donguin medis als agricultors pera que puguin utilisarlos ab profit.

El Credit Hipotecari

Hem rebut la següent carta:

Sr. Director de la «Revista de la Cámara Agrícola Oficial del Vallés»

Muy señor mio: Hoy que tanto preocupa la suerte de las clases agricultoras, creo es el momento de exponer una sencilla idea, que llevada á la práctica, á la vez de hacer á esta clase social un bien incalculable, dotaría á la propiedad inmueble de las más estimables cualidades que avaloran á los principales instrumentos de crédito.

Se trata de la creación de un Banco que se dedique á la apertura de créditos á largo plazo, con garantía, hipotecaria.

Este Banco, pudiera muy bien ser el Hipotecario de España, que hoy existe, sin más que establecer correspondentes en el mayor número posible de puntos, para lo cual podría utilizar los bancos y banqueros particulares, que con gusto aceptarían esta representación, y abrir cuentas corrientes con interés recíproco, igual al de los préstamos, á las personas que hubieran conseguido uno.

El procedimiento es sencillísimo. Hacer préstamos hipotecarios á largo plazo (El Banco antes citado los suscribe por 50 años), y al entregar la cantidad al pres-tatario, abrirle una cuenta corriente con interés recíproco igual, según he indica-do, al que sirva de tipo para el préstamo.

Entonces, este deposita allí cantidad, con lo cual no devenga interés alguno: toma y devuelve, cuando quiere, y por los días, meses ó años que quiere, dentro de los límites de la hipoteca, no pagando así más réditos que los del dinero que tenga en cada momento y por el tiempo que lo disfrute.

De esta suerte, el que tiene fincas, sabe que ellas mismas le darán, cuando lo pida, lo que necesite para su cultivo, y que puede reintegrar lo tomado, al levantar las cosechas, sin gastos de cancelaciones, ni ningún otro, más que el pago de los intereses, y la propiedad, como se vé, adquiriría un mérito incalculable, pues llevaría en sí los medios para producir, y una movilidad que le permitiría tomar dinero sobre ella con un simple talón de cuenta corriente, esto es, con más facilidad que hoy se pignora un título de la deuda.

Ya ve, Sr. Director, que se trata de un pensamiento sencillísimo y sin mérito alguno, y cuya realización no tiene dificultad ni duda de ninguna especie, pues no hay nada nuevo, más que la combinación, supuesto que las hipotecas á largo y las cuentas corrientes con interés, son cosas ya que estamos cansados de ver todos los días.

Espero, pues, merecer de su bondad, si en ello no tiene inconveniente que publique esta carta en la *Revista* de su digna dirección, á fin de que sea conocida la idea, y que recogida por quien pueda llevarla á la práctica, y después de meditar sobre la misma, y de consultarme cuanto quieran, pues de razón es que yo tenga estudiadas todas las dificultades del planteamiento, y de justicia que responda á las observaciones que se me hagan, veamos fundarse, con el auxilio de todos, el primer Banco que pudiéramos llamar de Créditos Hipotecarios.

Confiado que su amabilidad me perdoná la libertad que me he tomado aprovecho la oportunidad para ofrecerme de V. como su más atto. y s. s. q. b. s m.

FRANCISCO MUÑOZ.

CRONICA

Celebrantse els días de la festa major de Granollers un Certamen Literari, organiat pel Centre Catalá, accedint á la instancia rebuda, la nostra Cámara ha acordat concedir un «Premi de 100 pesetas, al autor del millor trevall estudiant la manera y forma de celebrar á la vila de Granollers unas grans fíras de bestiar. época en que 's poden celebrar, estudi de las instalacions necessàries y de las gestions encaminadas á lograr son èxit.

El 16 del corrent s' han enviat els dos telegramas següents:

«Mayordomo Mayor Palacio.—Madrid.—Cámara Agrícola Vallés ruega V. E. manifieste al Rey agradecimiento agricultores por firmar proyecto ley armonizando intereses propietarios y aparceros.—Presidente, Salvador Dachs.»

«Ministro Gracia y Justicia.—Madrid.—Cámara Agrícola Vallés felicita V. E. presentación proyecto ley aparcería estableciendo verdadera doctrina jurídica, atendiendo necesidades agricultores, asegurando subsistencia aparcería conveniente al agricultor.—Presidente, Dachs.»

En contestació s' ha rebut el següent telegrama:

«Mayordomo Mayor de S. M. á Presidente Cámara Agrícola.—Su Majestad se ha enterado con satisfacció de su amable telegrama.»

Hem rebut la visita de la Revista de Agricultura que 's publica á Madrid ab el titol de *Agros*. Al agrahir l' envio no podem menos que oferir el cambi ab nostra Revista.

El «Centro de Estaciones Experimentales de Abonos» (Velazquez, 22, Madrid) ha tingut l'amabilitat de remetrens un exemplar de cada una de las publicacions editadas per dit Centre, al que doném las mes expressivas gracias per sa atenció.

El dia primer de Juny va ferse á Sant Sadurní de Noya la inauguració solemne del monument dedicat á n' en March Mir per els agricultors catalans.

Es el primer monument que s'aixeca á la memoria d'un agricultor, circunstancia que honra molt á la nostra terra y que demostra el bon sentit que va dominant. Al acte hi estigué representada la nostra Cámara, en la persona de don J. Maspons y Camarasa, Director d'aquesta *Revista*.

CHAMPAGNE CHÂTEAU MIMÓ

DEMANIS PER TOT ARREU

J. ESPINAS S. EN C.

BARCELONA.—SANS

GUANOS QUÍMICHS-ORGÁNICHES

Esponjan la terra y modifigan el seu estat físich

Premiats ab medalla d' or en diferentas Exposicions

Primeras materias

Serradura fina y granada de banya, pel y pota, etc., etc.

RIQUESA GARANTIDA

Vda. y Fills de B. Gazènouve

BARCELONA: Llealtat, 6

Fabricants y preparadors d' adobs organichs.—Serradura de banya y potarró fina y granada.—Desperdicis de pells y llanas.

Apropòsit pera las vinyas, cànem, blat, arbres, etc.

Aparells agrícols pera vendre

En el local de la Càmara Agrícola hi ha exposats els següents aparells venturers que 's vendrán á preus ben acomodo:

Máquina de bullir vi

Id. pera trinxar herba pels pollets

Arada, sistema Pfeiffer

Duas citras de llauna per oli

Rahó, á l' Administració de la Càmara.

COTXE-FAETÓN

en molt bon estat per vendre. Rahó, en
l' Administració de la Càmara.

EN VENDA

Un billar ab els seus accessoris

ES VENTURER

Dirigirse á la Administració d'aquesta Revista